

[Bertel Dahlgaard.]

somt være forbundet med særdeles ubehagelige virkninger for mange kommuner, virkninger, som jeg tror at venstre heller ikke selv turde tage ansvaret for.

Alt i alt har de politiske forhandlinger i denne samling formet sig og artet sig uden større lidenskaber. Hertil har bidraget, at regeringen i udpræget grad har indstillet sig på imødekommende forhandling, dikteret både af sindelag og nødvendighed. Det radikale venstre har i så henseende intet at beklage sig over. Vi har været i opposition til regeringens militær- og toldpolitik, men når det radikale venstre selv står frit i sin politik, må vi selvfølgelig også anerkende regeringens ret til at hente sin parlamentariske støtte hos de konservative, som i toldpolitikken — og hos både venstre og de konservative i militærpolitikken — medmindre det radikale venstre kunne opnå en anden politik på disse områder ved at samarbejde med andre; men det er jo ikke muligt, da vi på disse områder hos de konservative og tildels hos venstre møder regeringens politik i forstærket form.

Den forsonligere optræden i denne samling fra venstre og de konservative har selvfølgelig også sin årsag i, at de to partier ikke har formået at udstikke en politisk linie med henblik på fremtiden. Mest typisk i så henseende er jo det ærede medlem hr. Erik Eriksens såkaldte „enestetale“, hvis tema måned efter måned er, at der er forskel mellem socialisme og liberalisme. Det er sikkert ikke ukendt, men når det også fastslås som en kendsgerning, at det nødvendigvis må udelukke samarbejdet mellem socialdemokratiske og liberale partier, bliver man mere end forbavset, idet man samtidig ser, hvorledes omstændighederne tvinger det ærede medlem hr. Erik Eriksen og venstre til samarbejde med socialdemokratiet her i tinget, nu sidst om folkepensionen, og vi ser, hvorledes der i næsten alle vesteuropæiske lande endog består et regeringssamarbejde mellem socialdemokratiske og liberale eller konservative partier hen over principielle modsætninger. Ja, og så sent som for få dage siden har venstres højt værdsatte finansminister, det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen, udtalt, at han gerne så et regeringssamarbejde mellem venstre

og socialdemokratiet. Nu vil jeg gerne bede om, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen ikke misforstår mig; jeg tænker slet ikke på i øjeblikket at opfordre det ærede medlem til noget sådant herhjemme . . . . (Erik Eriksen: Nej, det tænkte jeg nok!) . . . . aldeles ikke. Det har det ærede medlem jo afslået. Jeg sagde det blot for at understrege, hvor virkelighedsfjern det ærede medlems politik er eller i hvert tilfælde har været, og for at forklare, hvorfor det ærede medlems politik i disse år har bragt det ærede medlem og hans parti så ringe indflydelse.

Som bekendt nærer jeg venlige følelser overfor det ærede medlem, og mine ønsker går da ud på, at det ærede medlem må blive dette angstkompleks i forhold til socialdemokratiet kvit. Der er ikke noget at være bange for, blot man selv har en politik. Men det ærede medlem skal huske på, at et sådant angstkompleks stjæler handleevnen og slører udsynet. På det sidste har jeg lagt mærke til, at man mener at kunne gøre liberale tanker mere tiltrækkende ved at bekæmpe det, man kalder velfærdsstaten. Jeg har aldrig vidst bedre, end at al sund politik går ud på at fremme statens og borgernes velfærd. Velfærdsstaten er ikke et skræmmebillede. Det, der står berettiget strid om, er, ad hvilke veje man når frem til den størst mulige velfærd for borgerne og samfundet som helhed. Velfærdsstaten er ikke en stat, hvor alle er lige, men en stat, hvis politik søger at bidrage til, at der gives enhver en fair chance, som, om man vil, giver borgerne lige muligheder for at arbejde sig frem og giver enhver et vist mindstemål af social tryghed.

I professor Myrdals store bog „Verdensøkonomien“, som udkom på svensk for et par måneder siden, citeres en udtalelse af en betydelig mand, der udefra iagttager Vestens forhold, nemlig den indiske professor Kabir. Han karakteriserer den tankegang, den såkaldte velfærdsstat bygger på, således:

„Velfærdsstatens grundlag er erkendelsen af det enkelte individs menneskeværd. Eftersom hvert individ anses at have en værdi i sig selv, forsøger staten at gribe ind i samfundets måde at fungere på for at sikre det enkelte individ visse umiste-